

Oppdragsgiver
Lyngen kommune

Rapporttype
KU-rapport

2014-08-14

REGULERINGSPLAN FOR KOPPANGEN FAGRAPPOR T LANDSKAP

REGULERINGSPLAN FOR KOPPANGEN FAGRAPPOR T LANDSKAP

Oppdragsnr.: 1350004973
Oppdragsnavn: Detaljregulering Koppangen
Dokument nr.: 01
Filnavn: Fagrapport Landskap

Revisjon	-			
Dato	14.08.2015			
Utarbeidet av	Kristin Ås			
Kontrollert av	Jenny Mikalsen			
Godkjent av	Jenny Mikalsen			
Beskrivelse	Konsekvensutredning			

Rambøll
Mellomila 79
P.b. 9420 Sluppen
NO-7493 TRONDHEIM
T +47 73 84 10 00
F +47 73 84 10 60
www.ramboll.no

SAMMENDRAG

Lyngen kommune ønsker å utarbeide detaljreguleringsplan for Koppangen. Planarbeidet i Koppangen er utløst av flomproblematikken (Jøkhulaup), som oppstod våren/sommer 2013. Flommen har utløst større anleggstiltak med elveforbygning langs Koppangselva, område for masseuttak og atkomstveg. I samme område skal prammingsplass og drivingslei for rein ivaretas. Turistanlegget i Koppangen ønskes utvidet, samt at andre grunneier ønsker å utvikle sine eiendommer til fritids- og turistformål.

Det er ønskelig å etablere utfartsparkering og tilrettelegging for besøkende som bruker stedet som utgangspunkt for turer opp til Koppangmassivet og Lyngsalpan. Fylkesveg 311 skal sikres med gode trafikale løsninger for kjørende og myke trafikanter, samtidig som atkomster i bygda skal sikres.

Planområdet ligger innenfor landskapsregion 32 (Fjordbygdene i Nordland og Troms). Det er fjordtrauet som hovedform, samt kulturpreget som binder regionen sammen. Variasjonen i fjordlandskapene er store, fra spisse tinder til rolige åser. Mest utbredt er paleiske fjellformer med høye, og rolig avrundete fjellmassiv.

Koppangen ligger i Lyngen kommune 17 km nord for kommunesenteret Lyngseidet. Fylkesveg 311 går fra Lyngseidet og ender opp i Koppangen. Planområdet omfatter bygda Koppangen og Koppangsdalen som går opp mot fjellmassivene bak bygda. Selve bygda ligger delvis i bukta og delvis i det tilstøtende Rasteneset. Koppangen er mot nord og vest omkranset av massive fjellformasjoner. Dette er med på å danne et markant landskapsrom med vegger nord og vest og åpning ut mot fjorden i øst. Åsryggen som gradvis avtrappes mot nestet danner veggen i sør. Det meste av bebyggelse ligger knyttet til neset.

Koppangen er storskala landskap som omkranser en småskala bygningsmasse. Bebyggelsen underlegger seg landskapet og er med på å gjøre området sårbart for større inngrep.

Planområdet inneholder mange av de typiske kjennetegnene for landskapsregionen. Det som gjør at området utmerker seg, er de markante terrengformene som omkranser Koppangen og gjør at Koppangen blir gjenkjennelig på lang avstand. Særlig den markante skålformen nedenfor fossen er med på å gi området særpreg.

Samlet kan vi si at områderegulering av Koppangen, vil gi både positive konsekvenser og negative konsekvenser.

Konsekvensen blir samlet for reguleringsplanen lite til middels.

Av avbøtende tiltak er det viktig at bebyggelsen på vestsiden av Rasteneset som har visuell kontakt med indre del av Koppangen, blendes mest mulig inn med eksisterende bebyggelse, for å bevare særpreget til Koppangen. Bebyggelsen bør i tillegg være tilpasset terrenget slik at man unngår for mye terrenginngrep i landskapet og sørge for å opprettholde siktlinjer fra Fv 311 til fjorden. Hvis man ved ny bebyggelse på sørøstsiden av neset, får ryddet opp i gjengroinga og åpnet landskapet opp mot fjorden vil dette påvirke positivt for området.

INNHold

SAMMENDRAG	4
1. INNLEDNING	7
1.1 Bakgrunn og formål	7
2. METODE OG DATAGRUNNLAG	7
3. ANALYSEOMRÅDETS AVGRENSNING	8
4. BESKRIVELSE AV TILTAKET	8
5. LANDSKAPSANALYSE	8
5.1 Landskapsbeskrivelse	8
5.1.1 Landskapsregion ihht Nasjonalt referansesystem for landskap	8
5.1.2 Landskapsbeskrivelse	9
5.2 Sårbarhet/tåleevne	13
5.3 Verdisetting	13
6. OMFANG/ KONSEKVENSER VED UTBYGGING	13
6.1 Omfang og konsekvenser ved utbygging.	13
6.2 Konsekvenser samlet	14
7. AVBØTENDE TILTAK	15

FIGUROVERSIKT

Figur 1 Lokalisering av planområdet	9
Figur 2 Bildet viser elva og flomvernet	10
Figur 3 Bildet viser flomvernet og reingjerdet	10
Figur 4 Bildet viser selve Koppangen og den markante skålforma terrengeformen	11

1. INNLEDNING

1.1 Bakgrunn og formål

Lyngen kommune ønsker å utarbeide detaljreguleringsplan for Koppangen. Planarbeidet i Koppangen er utløst av flomproblematikken (Jøkhulaup), som oppstod våren/sommer 2013. Flommen har utløst større anleggstiltak med elveforbygning langs Koppangselva, område for masseuttak og atkomstveg. I samme område skal prammingsplass og drivingslei for rein ivaretas. Turistanlegget i Koppangen ønskes utvidet, samt at andre grunneiere ønsker å utvikle sine eiendommer til fritids- og turistformål. Koppangen er mye brukt som utgangspunkt for skiturer, slik at det må tilrettelegges med parkeringsplass inne i bygda. Flere av de nevnte forholdene er avsatt i kommuneplanens arealdel, men skal detaljplanlegges i denne planen. Tiltak mot oppskyllingshøyde for fjellskred, skred og havnivåstigning skal også videreføres i reguleringsplanen.

På oppdrag fra Lyngen kommune har Rambøll AS utarbeidet en fagrapport for tema landskap. Fagansvarlig for temaet er landskapsarkitekt Kristin Ås.

Formålet med utredningen er å beskrive mulige konsekvenser av etablering av boliger og turistnæring for landskapet og landskapsopplevelsen i Koppangen. Utredningen skal være med å gi grunnlag for å:

- Fatte beslutning om utbygging/ikke utbygging av fritidsboliger og turistnæring.
- Planlegge en best mulig utforming av de ulike tiltakene.
- Beskrive eventuelle avbøtende tiltak.

Planen regulerer flomvern og uttak av masser langs elva. Dette er ikke tatt med i konsekvensutredningen, da det allerede er bygd.

2. METODE OG DATAGRUNNLAG

Landskapsbeskrivelsen er gjort med utgangspunkt i befaringsnotat av tiltaksområde, utført 27.08.14.

I tillegg er den basert på informasjon fra tilgjengelige kart og skriftlig informasjon.

Den europeiske landskapskonvensjonen definerer begrepet landskap: *Landskap betyr et område, slik folk oppfatter det, hvis særpreg er et resultat av påvirkning fra og samspill mellom naturlige og/eller menneskelige faktorer.*

I det norske "Referansesystemet for landskap" (NIJOS 2005) deles Norge inn i 45 landskapsregioner. Her legges landskapskarakterbegrepet til grunn for verdivurderingen av landskapet. Det er forklart at landskapskarakter dannes av landskapskomponentene (hovedform, småformer, vann og vassdrag, vegetasjon, jordbruksmark, bebyggelse og tekniske anlegg) og spillet mellom disse.

Vurdering av landskapsmessige konsekvenser er basert på metodikken til Statens Vegvesens håndbok V 712 (Statens vegvesen, 2014). Landskapets visuelle kvaliteter er vurdert etter en skala med tre kategorier: liten, middels og stor verdi. Tiltakets omfang er et uttrykk for hvor store negative eller positive endringer det aktuelle tiltaket vil medføre for landskapet. For fastsettelse av tiltakets omfang, er det vurdert i hvilken grad landskapsbildet blir endret som følge av terrengendringer, tiltakets lokalisering, form og dimensjon, synlighet og eksponering.

Konsekvensgraden er funnet ved å sammenstille vurderinger av tiltakets omfang med vurderinger av områdenes verdi.

Avslutningsvis beskrives tiltak som kan gjøres for å begrense de negative konsekvenser som utbyggingen vurderes å ha.

3. ANALYSEOMRÅDETS AVGRENSNING

Utredningsområdet for denne rapporten omfatter planområdet for detaljregulering av Koppangen og influensområdet til inngrepene. Influensområdet er det området hvor det antas at opplevelsen av landskapet kan påvirkes av tiltakets synlighet. Influensområdet vil bestemmes av det aktuelle inngrepet, ulike topografiske trekk, visuelle sammenhenger og trekk i vegetasjon og landskap. Tiltakenes influensområde vil på grunn av topografien i området være selve bygda Koppangen og ellers begrense seg til synlighet fra fjorden og E6 på andre siden av fjorden.

4. BESKRIVELSE AV TILTAKET

Det er ønskelig å legge til rette for fritids- og turistformål nedenfor fylkesveg 311. I tillegg vil man legge til rette for boligområde ovenfor fylkesveg 311 og avsette areal til flomsikring langs elva.

Det er ønskelig å etablere utfartsparkering og tilrettelegging for besøkende som bruker stedet som utgangspunkt for turer opp til Koppangmassivet og Lyngsalpan. Fylkesveg 311 skal sikres med gode trafikale løsninger for kjørende og myke trafikanter, samtidig som atkomst i bygda skal sikres.

5. LANDSKAPSANALYSE

5.1 Landskapsbeskrivelse

5.1.1 Landskapsregion ihht Nasjonalt referansesystem for landskap

Norge er inndelt i 45 landskapsregioner. Planområdet ligger innenfor landskapsregion 32 (Fjordbygdene i Nordland og Troms). Det er fjordtrauet som hovedform, samt kulturpreget som binder regionen sammen. Variasjonen i fjordlandskapene er store, fra spisse tinder til rolige åser. Mest utbredt er paleiske fjellformer med høye, og rolig avrundete fjellmassiv. Hellingen på skråningene varierer fra slake åsflater til stupbratte fjellsider. Man har de ulike fjellformasjonene som ruvende kulisser i bakgrunnen.

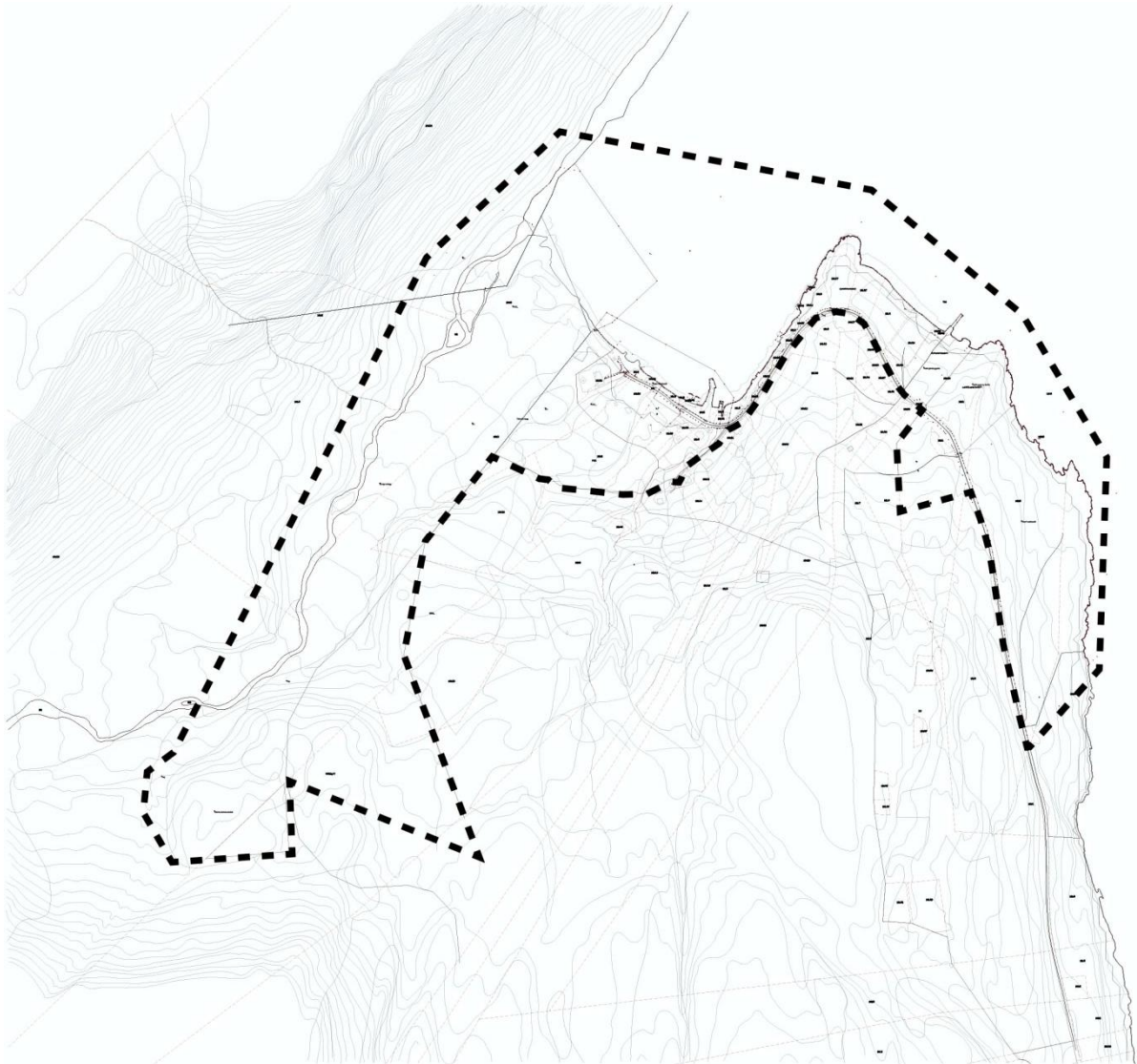
Fjordmunningene har brede og forgrenede løp som lengst ut danner et øy- og halvøylandskap. Generelt har regionen et godt løsmassedekke, med tykke morene- og strandavsetninger. Fjordarmene er ofte korte, og fortsetter som dype u-daler inn i høyfjellet rundt. De korte fjordene er som regel brede og forgrenet i fjordmunningene, mens lenger inne er fjordarmene ofte smale. Det finnes lengre fjordarmer innimellom.

Av vegetasjon er det bjørkeskogen som dominerer, men det er stor variasjon i regionen. Her finnes rike lauvskogstyper, furuskoger i fjordbotner, karrig kystfuruskog utover, granskog og graslier i gjengroing. Her er også store myrareal.

Spredt på fjordenes strandflater eller inne i mer avskjerma dalganger ligger jordbruket som "lappetepper". Særlig typisk er en smal stripe dyrka mark der små gårdstun med et naust i strandlinja danner blikkfang. Et tradisjonelt kulturlandskap er på hell, og opphør av slått/beite gjør at lauvskogen gradvis gjenerobrer nedlagt kulturmark. Samtidig har det også skjedd en betydelig nydyrking. (Puschmann, O. 2005. Nasjonalt referansesystem for landskap - Beskrivelse av Norges 45 landskapsregioner. NIJOS rapporter 10/05: 204 s)

5.1.2 Landskapsbeskrivelse

Koppangen ligger i Lyngen kommune 17 km nord for kommunesenteret Lyngseidet. Fylkesveg 311 går fra Lyngseidet og ender opp i Koppangen. Planområdet omfatter bygda Koppangen og Koppangsdalen som går opp mot fjellmassivene bak bygda. Selve bygda ligger delvis i bukta og delvis på det tilstøtende Rasteneset. Koppangen er mot nord og vest omkranset av de massive Lyngsalpene. Dette er med på å danne et markant landskapsrom med vegger nord og vest og åpning ut mot fjorden i øst. Åsryggen som gradvis avtrappes mot nestet danner veggen i sør. Det meste av bebyggelse ligger knyttet til neset.

Figur 1 Lokalisering av planområdet

Koppangselva kommer ned fra fjellet gjennom en foss som skjærer seg gjennom en fjellformasjon som binder sammen de to markante fjellpartiene i området. Rett under fossen danner landskapet en markant skålform som er godt synlig fra Fv 311 når man kommer til Koppangen.

Figur 2 Bildet viser elva og flomvernet

Elva tar deretter en sving mot nord før den renner ned til fjorden. Områdene rundt elva består av stein og grus. Noe av dette er et resultat av et Jøkhulaup som gikk våren 2013. Det er formet et flomvern av stein og grus som følger sørsiden av elva ned mot fjorden. Sør for flomvernet finner man reingjerdet som leder fra prammingsplassen nede i fjæra og videre innover mot fjellet. Strandsonen nærmest elva bærer preg av flommen og består av mye grus og stein.

Figur 3 Bildet viser flomvernet og reingjerdet.

På nordsida av elva ligger lauvtre vegetasjonen som et grønt belte mellom den grå grusen og steinene ved elva, og fjellet som reiser seg opp fra dalen. På sørsida av elva finner vi en morenerygg delvis dekt av skog. Denne ligger opp mot fjellryggen bakenfor og nedenfor brer lauvskogen seg ned mot bygda og fjorden. Nede i bygda er det tradisjonelle kulturlandskap som preger området. Nede ved strandkanten finner vi brygger, naust og husene ovenfor. Bebyggelsen ligger forholdsvis tett og all bebyggelse ligger på sørsiden av elva. Turistanlegget som finnes der i dag glir fint inn i resten av omgivelsene og er oppført i materialer og form som utgjør en naturlig del av den eksisterende bygningsmassen. Ovenfor og mellom husene ligger dyrkamarka. Deretter tar lauvskogen over opp mot fjellet her er området er prega av gjengroing. Innimellom trærne finner man spor av tidligere kulturlandskap og sommerfjøs.

Figur 4 Bildet viser selve Koppangen og den markante skålforma terrenformen.

Lengst nord på Rasteneset nedenfor fylkesvegen finner vi spredt bebyggelse omkranset av eng. Langsetter nordøstsiden ligger en sandstrand og noen naust. En brygge går ut over fjorden fra ett av naustene. Sandstranden deles opp av berg noen steder. Ovenfor fylkesvegen finnes vi og spredt bebyggelse omkranset av eng og noe krattskog.

På østsiden av Rasteneset er det mye krattskog og området bærer tydelig preg av gjengroing. Dette gjelder særlig området mellom fylkesveien og strandlinja. Ved strandlinja finner man både små klippeformasjoner og steinstrand. Lengst sørøst i planområdet ligger et småbruk med tilhørende dyrka mark i en åpning i vegetasjonen. På oversida av fylkesvegen skrår terrenget oppover mot fjellet. Dette området består av skog, lyngområder og spredt fritidsbebyggelse. Dette området er også prega av gjengroing.

Fra de fleste områdene i Koppangen har man flott utsikt til fjellene på den andre siden av Lyngsfjorden.

5.2 Sårbarhet/tåleevne

Koppangen er storskala landskap som omkranser en småskala bygningsmasse. Bebyggelsen underlegger seg landskapet og er med på å gjøre området sårbart for større inngrep.

5.3 Verdisetting

Planområdet inneholder mange av de typiske kjennetegnene for landskapsregionen. Det som gjør at området utmerker seg, er de markante terrengformene som omkranser Koppangen og gjør at Koppangen blir gjenkjennelig på lang avstand. Særlig er den markante skålformen nedenfor fossen med på å gi området særpreg. Sporene etter bruk av landskapet opp gjennom tidene skaper en ramme rundt landskapet. Her finner man spor etter fiske, jordbruk og reindrift. Dette er med å skape en kontinuitet i landskapet fra tidligere tider og fram til i dag som er verdifull. Vi har og variasjonene i landskapet som strekker seg fra de majestetiske fjellene, via elvedalen og ned til fjorden. I elvedalen gir samspillet mellom den grønne vegetasjonen, blåfargen i elva og den grå steinmassen er variasjon som er verdifull. På lengre avstand gir fargene i bebyggelsen, den blå fjorden og de storslåtte grå fjellene rundt en unik opplevelsesverdi. Vestsiden og spissen av Rasteneset byr på strand med svaberg og klippeformasjoner rammet inn med slåtteeing. Her er det fritt utsyn ut mot fjorden og fjellene og videre inn mot bebyggelsen i Koppangen. Denne utsikten når man ankommer Koppangen fra FV 311, skaper en god visuell sammenheng mellom alle elementene som utgjør det spesielle med Koppangen; fjorden, fjellene og kulturlandskapet.

Verdi vurderes til å være mellom middels og stor.

6. OMFANG/ KONSEKVENSER VED UTBYGGING

6.1 Omfang og konsekvenser ved utbygging.

Reguleringsplanen inneholder flere tiltak. Som nevnt tidligere vil ikke den eksisterende rassikringen langs elva bli vurdert her. Det største omfanget av reguleringsplanen er den planlagte utbygginga for fritids- og turistformål på Rasteneset. Med unntak av et område på nordøstsiden av Rasteneset, som er satt av til friområde, er hele Rasteneset på nedsiden av Fv 311 avsatt. En av verdiene med Koppangen er hvordan den småskala bebyggelsen underkaster seg det storskala landskapet. Området på vestsiden av neset har visuell kontakt med resten av bebyggelsen inne i selve Koppangen og er derfor ekstra sårbar for inngrep. I tillegg er terrenget bratt, noe som bidrar til at bebyggelse som ikke tar hensyn til terrenget, kan gi store konsekvenser.

Området lengst sørøst på Rasteneset som er avsatt til fritids- og turistformål er i dag preget av gjengroing. Utbygging her vil være med å fjerne deler av vegetasjonen og skape sikt fra Fv 311 og ned mot fjorden, noe som vil være positivt.

Det er satt av område ovenfor Fv 311 til boligbebyggelse, her er det delvis bebygd allerede, og mer bebyggelse her vil ikke få store konsekvenser for de visuelle kvalitetene i området.

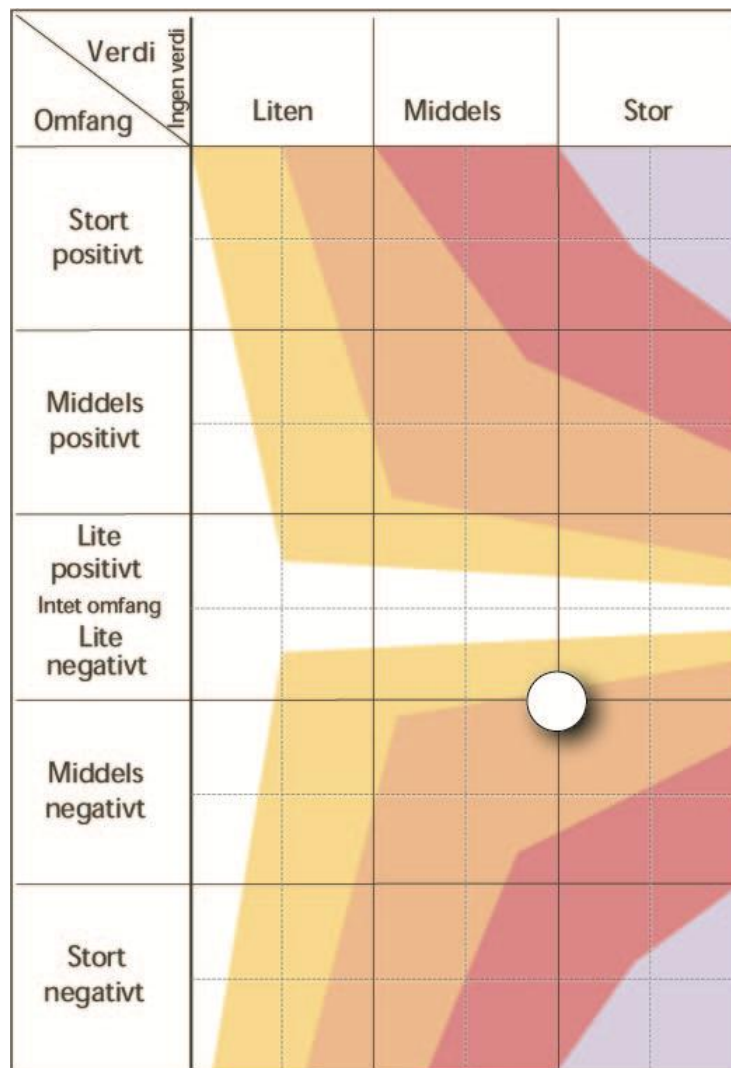
Frrområdet som er satt av langs stranda og på østsiden av neset gjør det om til bebygd område. Det sørger for å opprettholde ferdsel ned til fjorden, noe som er positivt.

Samlet kan vi si at konsekvensene for områderegulering av Koppangen, vil både gi positive konsekvenser og negative konsekvenser.

Omfanget vurderes samlet til å være middels/lite

Konsekvensen blir dermed lite negativt

6.2 Konsekvenser samlet

7. AVBØTENDE TILTAK

Det er viktig at bebyggelsen på vestsiden av Rasteneset som har visuell kontakt med indre del av Koppangen, blendes med eksisterende bebyggelse, for å bevare særpreget til Koppangen. Bebyggelsen bør i tillegg være tilpasset terrenget slik at man unngår for mye terrenginngrep i landskapet og sørge for å opprettholde siktlinjer fra Fv 311 til fjorden. Hvis man ved ny bebyggelse på sørøstsiden av neset, får ryddet opp i gjengroinga og åpnet landskapet opp mot fjorden vil dette påvirke positivt for området.